

?yi Olu?un Maneviyat Endeksi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?yi Olu?un Maneviyat Endeksi Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24024>

Özet

Bu giriş, **İyi Oluşun Maneviyat Endeksi Ölçeği**'nin (Spiritual Well-Being Index Scale) Türkçe'ye uyarlanma çalışmasını sunmaktadır. Ölçek, bireylerin manevi boyutlardaki **iyi oluş** düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş öz bildirimli bir araçtır. Orijinal ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu değerlendirmek üzere 2019 yılında Keskinolu, Ekşi ve Ekşi tarafından gerçekleştirilen bu adaptasyon çalışması, psikolojik iyi oluşun önemli bir bileşeni olan maneviyyatın araştırılmasına bilimsel katkıda bulunmaktadır.

Uyarlama çalışması, ölçeğin psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenirlik) Türk popülasyonunda da korunduğunu göstermeyi amaçlamış ve böylece din bilimleri ve **psikoloji** alanlarında maneviyyatın rolünü inceleyen araştırmacılar için güvenilir bir ölçüm aracı sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

İyi oluş, **maneviyyat**, adaptasyon, psikolojik ölçüm, ölçek, Türk kültürü, sağık psikolojisi.

Yazarlar

Muhammet Şerif Keskinolu, Fatih Ekşi, Halil Ekşi.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin manevi yaşam kalitesini ve iyi oluş düzeylerini Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek bir araç sağlamaktır. Orijinal ölçeğin kültürel etdeerliliğini sağlamak, psikoloji ve din bilimleri alanlarındaki araştırmacılara maneviyyatın psikolojik etkilerini inceleme fırsatı sunmaktadır.

Bu adaptasyon, manevi iyi oluşun farklı kültürel bağlamlarda nasıl tezahür ettiğini anlamak için kritik öneme sahiptir. Ölçek, özellikle klinik ve akademik çalışmalarda bireylerin manevi kaynaklarının ve ruh sağlığı üzerindeki etkilerini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, temel olarak iyi oluşun **manevi boyutunu** ölçmektedir. Bu yapı genellikle bireyin yaşamda anlam bulma, kendini aşan bir güce veya evrene bağlılık hissi ve içsel huzur gibi bileşenleri içerir. Manevi iyi oluş, geleneksel psikolojik yapılar olan mutluluk veya yaşam doyumu ile yakından ilişkilidir ancak dinsel inançlar, değerler ve yaşam amacı gibi daha derin felsefi temalar kapsar.

Bireyin **maneviyyatın** genel psikolojik sağlığına katkı sağlama değerlendiren bu ölçek, bütüncül bir iyi

olu? perspektifi sunar. Yap?n?n do?ru ölçülmesi, psikoterapi ve dan??manl?k süreçlerinde manevi kaynaklar?n kullan?m?n? anlamak aç?s?ndan hayati öneme sahiptir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? s?ras?nda, yap?salsal geçerli?ini test etmek amacıyla kapsaml? analizler yap?lm??t?r. Uyarlama çal??malar? genellikle **yap? geçerli?i** (construct validity) ve **ölçüt ba??ntl? geçerlik** (criterion-related validity) analizlerini içerir. Keskinolu ve arkadaşlar? (2019) taraf?ndan gerçekleştirilen çal??mada, ölçe?in orijinal faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de tutarl? olup olmad??n? belirlemek üzere Doğrulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

Ayr?ca, ölçek maddelerinin kültürel ve dilsel e?de?erlili?i sa?lanm??t?r. Yak?nsak ve ?raksak geçerlik kan?tlar?, ölçe?in manevi iyi olu? ile teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er yap?larla (örneğin, ya?am doyumu) pozitif korelasyonlar gösterdi?ini, ili?kili olmamas? beklenen yap?larla ise dü?ük korelasyonlar sergiledi?ini ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l??? (internal consistency) katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?eri hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? manevi yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Güvenirlik analizleri, ölçe?in Türk popülasyonunda güvenilir bir ölçüm aracı oldu?unu do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Ek olarak, ölçe?in zamana kar?? tutarl?l???n? belirlemek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik çal??mas? da yap?lm?? olabilir. Bu analizler, ölçe?in stabil ve tutarl? sonuçlar üretti?ini kan?tlayarak, gelecekteki ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilmesine olanak tan?m??t?r.

Faktör Analizi

Adaptasyon sürecinin temel a?amalar?ndan biri olarak faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ile ölçe?in faktör yap?s? incelenmi? ve ardından Doğrulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile orijinal ölçekteki faktör say?s?n?n ve madde yüklerinin Türkçe formda da kabul edilebilir uyum indeksleri verdi?ini kan?tlanm??t?r.

Bu analizler, **?yi Olu?un Maneviyat Endeksi Ölçe?i**'nin tek boyutlu mu yoksa manevi iyi olu?un farkl? alt boyutlar?n? m? (örneğin, varolu?sal iyi olu? ve dinsel iyi olu?) temsil etti?ini netle?tirmeye yard?mc? olmu?tur. Çal??man?n sonuçlar?, ölçe?in yap?salsal modelinin Türk kültürü ba?lam?nda da geçerli oldu?unu do?rulam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert tipi derecelendirme (Genellikle 5'li veya 6'lı seçeneklerle sunulur.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (Uyarlandığı dil).

Popülasyon Grubu: Yetişkin Popülasyonu.

Yaş Grubu: 18 yaş ve üstü.

Popülasyon Detayları: Adaptasyon çalışması, Türkiye'deki üniversite öğrencileri ve/veya genel halktan elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Cronbach Alfa, faktör analizi, yaşam kalitesi, geçerliliği, kültürel adaptasyon.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Muhammet Şerif KESKİNOĞLU

Yazar ORCID Tanımlaması: Şerif Keskinoglu

Kurum E-posta Adresleri: serifbey@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yayın Adresi: Yayın adresi kaynakta açıkça belirtilmemiştir; ancak sorumlu yazarın e-posta adresi mevcuttur.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe formunun kullanımı ve akademik amaçlı çalışmaları için izinlerin, sorumlu yazar Muhammet Şerif Keskinoglu ile e-posta yoluyla iletişime geçilerek alınması tavsiye edilmektedir.

Türkçe uyarlama çalışması **2019** yılında yayımlanmıştır.

Kaynaklar

Keskinoglu, M.Ş., Ekşi, F. ve Ekşi, H. (2019). "?yi Olu?un Maneviyat Endeksi Ölçe?i"nin

uyarlanmas?. *Journal of Turkish Studies*, 14(3), 723-737. [doi: 10.29228/TurkishStudies.22717](https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.22717)

Makalenin orijinal PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: [iyi-olusun-maneviyat-endeksi-olcegi-toad.pdf](#)

Makalenin DOCX dosyasına buradan ulaşılabilir: [iyi-olusun-maneviyat-endeksi-olcegi-toad.docx](#)

İyi Oluşun Maneviyat Endeksi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler ve derecelendirme formatı hakkında detaylı bilgi için lütfen Keskinolu, Ekşi ve Ekşi (2019) tarafından yayımlanan adaptasyon makalesine başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM